

3.	ПРЕПОРУКА	Прописати да поступак намирења потраживања из заложног права на покретним стварима и правима уписаним у Регистар заложног права на покретним стварима и правима почиње у року од три дана од дана кад заложни поверилац пошаље дужнику, као и залогодавцу, ако дужник и залогодавац нису исто лице, препорученим писмом, на адресу уписану у Регистар залогe, обавештење о намери да своје доспело потраживање намири из вредности предмета заложног права.
	регулаторно тело (надлежно за спровођење)	Министарство економије и регионалног развоја, у сарадњи са Министарством финансија
	пропис који треба изменити и/или допунити	Закон о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар („Службени гласник РС“, бр. 57/03, 61/05 и 64/06 – исправка)
	начин спровођења	Подношење Влади Нацрта закона о измени и допуни Закона о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар („Службени гласник РС“, бр. 57/03, 61/05 и 64/06 – исправка), којим ће се прописати да поступак намирења потраживања из заложног права на покретним стварима и правима уписаним у у Регистар заложног права на покретним стварима и правима почиње у року од три дана од дана кад заложни поверилац пошаље дужнику, као и залогодавцу, ако дужник и залогодавац нису исто лице, препорученим писмом, на адресу уписану у Регистар залогe, обавештење о намери да своје доспело потраживање намири из вредности предмета заложног права.
	рок за спровођење	15. јануар 2010. године
	нацрт прописа чије усвајање треба да предложи регулаторно тело	<p align="center">НАЦРТ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ЗАКОНА О ЗАЛОЖНОМ ПРАВУ НА ПОКРЕТНИМ СТВАРИМА И ПРАВИМА УПИСАНИМ У РЕГИСТАР</p> <p align="center">Члан 1.</p> <p>У Закону о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар („Службени гласник РС“, бр. 57/03, 61/05 и 64/06 – исправка) у члану 36. после става 2. додају се нови ст. 3. који гласи:</p> <p>„Достава обавештења из става 1. овог члана се сматра извршеном истеком трећег дана од дана предаје обавештења пошти.“</p> <p align="center">Члан 2.</p> <p>Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.</p>
	подносилац иницијативе	„ERSTE bank“ а.д. Нови Сад.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

КРАТАК ОПИС ПРОБЛЕМА

Важеће законско решење ствара проблем приликом реализације заложног права уписаног у Регистар заложног права на покретним стварима и правима, који води Агенција за привредне регистре, јер почетак намирења доспелог потраживања везује за фактичку доставу обавештења дужнику и залогодавцу, који у пракси избегавају да то обавештење приме.

Таква пракса заложним повериоцима, који су по правилу привредни субјекти (банке) или Пореска управа, ствара правну несигурност и причињава материјалну штету, која укључује и непотребне трошкове поступка намирења.

ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ – УШТЕДЕ

Ако се препорука усвоји, постићи ће се:

1. виши степен правне сигурности;
2. бољи рад и пословних активности носилаца јавних овлашћења, а тиме и корисника (странака);
3. отклањање, односно умањење опасности од осујећења или знатног отежања остварења потраживања, односно настанка материјалне штете, то јест непотребних трошкова.

ДЕТАЉНО ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Законом о Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС“, број 55/04) прописано је у члану 4. став 1. тачка 2) да Агенција за привредне регистре води законом утврђене регистре као јединствене централизоване базе података, и то, између осталог Регистар заложног права на покретним стварима и правима.

Закон о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар („Службени гласник РС“, бр. 57/03, 61/05 и 64/06 – исправка) прописао је у члану 1. да се овим законом уређује залога, без предаје у државину, покретних ствари и права ради обезбеђења потраживања повериоца, уговор о залози, права и обавезе уговорних страна, упис заложног права у регистар, намирење заложног повериоца и престанак заложног права (став 1.); да се покретне ствари и права залажу уписом заложног права у регистар који се установљава у складу са овим законом (став 2.) и да на правне односе који нису уређени овим законом примењују прописи којима се уређују облигациони и својинскоправни односи и други прописи.

Чланом 36. овог закона уређен је почетак намирења. Овим чланом прописано је да је заложни поверилац дужан да обавести препорученим писмом дужника и залогодавца, кад то није исто лице и треће лице код кога се ствар налази, о намери да своје доспело потраживање намири из вредности предмета заложног права (став 1.) и да поступак намирења почиње кад заложни поверилац достави обавештење препорученим писмом дужнику и залогодавцу, кад то није исто лице, на адресу уписану у Регистар залогe (став 2.). Дакле, обавештење из става 1. овог члана заложни поверилац доставља дужнику, лицу које је заложило своју ствар за туђи дуг и трећем лицу код кога се ствар налази (на пример закупцу, код кога се ствар налази на основу уговора о закупу закљученог са залогодавцем). Почетак намирења прописан ставом 2. овог члана производи различите правне последице. На пример, залогодавац је дужан да сарађује са заложним повериоцем, а заложни поверилац има право да предмет заложног права

узме у државину (чл. 38. и 40). Чланом 37. овог закона прописано је да је заложни поверилац дужан да затражи да се у Регистар залогe упише да је започео поступак намирења.

Поред наведеног, Кривични законик („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05-исправка, 107/05-исправка и 72/09) у члану 220, који уређује кривично дело „оштећење туђих права“, прописује да:

- ко у намери да осујети остварење права на ствари отуђи, уништи, оштети или одузме своју ствар на којој други има заложно право или право уживања и тиме га оштети, казниће се новчаном казном или затвором до једне године (став 1.);
- ће се казном из става 1. овог члана казнити и ко у намери да осујети измирење повериоца у току принудног извршења отуђи, уништи, оштети или сакрије делове своје имовине и тиме оштети повериоца (став 2.) и
- за дела из ст. 1. и 2 овог члана, ако су оштећени грађани, гоњење се предузима по приватној тужби (став 3.).

Основне, односно главне функције заложног права огледају се у обезбеђењу и реализацији повериочевог потраживања, пошто се уговором о залози - заложни дужник или треће лице (залогодавац, власник заложене ствари, односно права) обавезује да заложном повериоцу преда одређену покретну ствар на којој има право својине, односно исправу у којој је садржано одређено право чији је титулар (ручна државинска залогa) или да се ово заложно право на покретној ствари или праву упише у Регистар залогe (бездржавинска залогa), да би се пре свих осталих поверилаца могао наплатити из вредности заложене ствари, ако му потраживање не буде исплаћено у моменту доспелости.

У примени Закона о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар често долази до осујећења или знатног отежања основне – главне функције заложног права, односно опасности од настанка истог Наиме, у пракси се понавља ситуација да заложни дужник, односно треће лице код кога се ствар налази, избегава да прими обавештење заложног повериоца о намери да своје доспело потраживање намири из вредности предмета заложног права. Овакво понашање противно је начелима: савесности и поштења из члана 12, забране злоупотребе права из члана 13, забране проузроковања штете из члана 16, дужности испуњења обавеза из члана 17. и понашања у извршавању обавеза и остваривању права из члана 18. Закона о облигационим односима. Између осталог, чланом 17. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да су стране у облигационом односу дужне да изврше своју обавезу и да су одговорне за њено испуњење. Чланом 262. став 1. истог закона прописано је да је поверилац овлашћен да од дужника захтева испуњење обавезе, а да је дужник дужан да је испуни савесно, у свему како она гласи. Такође, у одређеним случајевима постоји основана сумња да се ради о извршењу кривичног дела „оштећење туђих права“ из члана 220. Кривичног законика. Услед оваквог несавесног и непоштеног понашања заложног дужника, заложни поверилац бива онемогућен да у Регистру залогe исходује упис почетка поступка намирења, сходно члану 37. Закона о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар.

На дан 2. септембар 2009. године у Регистру привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре регистровано је укупно 421.010 привредних субјеката (привредних друштава, предузетника и других привредних субјеката), као послодаваца - правних субјеката на које се односе предметне одредбе. На дан 15. септембар 2009. године у Регистру заложног права активно је 50.840 заложних права на покретним стварима и правима. Даље, према подацима Агенције за привредне регистре, од 1. јануара 2009. године до 15. септембра 2009. године поднето је 210 захтева за упис забележбе о отпочињању поступка намирења на заложеним покретним стварима и правима, од чега је у 178 предмета донето решење којим је одобрен упис забележбе о започетом поступку намирења, 20 захтева је одбачено, а на други начин решена су 3 предмета.

Ради решавања наведених проблема, неопходно је изменити члан 36. став 2. Закона о заложном праву на покретним

стварима и правима уписаним у регистар („Службени гласник РС“, бр. 57/03, 61/05 и 64/06 – исправка), тако што ће се, уместо досадашњег решења, утврдити да поступак намирења почиње у року од три дана од дана кад заложни поверилац пошаље обавештење препорученим писмом дужнику и залогодавцу, кад то није исто лице, на адресу уписану у Регистар залогe. На тај начин ће се умањити опасност од осујећења или знатног отежања остварења потраживања и настанка материјалне штете, укључујући и непотребне трошкове реализације залогe. У примени ове одредбе, службено лице које спроводи поступак уписа забележбе у Регистар, тражиће да заложни поверилац приложи доказе о томе да је предметно обавештење предао пошти ради препорученог достављања означеним лицима, на адресу уписану у Регистар залогe,

Имајући у виду да је Регистар залогe електронска и јавна база података, објава на сајту Агенције за привредне регистре гарантује остварење права заложног дужника да буде упознат са почетком поступка намирења доспелог потраживања заложног повериоца на својој ствари.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДБИ ЗАКОНА О ЗАЛОЖНОМ ПРАВУ НА ПОКРЕТНИМ СТВАРИМА И ПРАВИМА УПИСАНИМ У РЕГИСТАР КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ И ДОПУЊУЈУ

Члан 36.

Заложни поверилац је дужан да обавести препорученим писмом дужника и залогодавца, кад то није исто лице и треће лице код кога се ствар налази, о намери да своје доспело потраживање намири из вредности предмета заложног права.

Поступак намирења почиње кад заложни поверилац достави обавештење препорученим писмом дужнику и залогодавцу, кад то није исто лице, на адресу уписану у Регистар залогe.

ДОСТАВА ОБАВЕШТЕЊА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СЕ СМАТРА ИЗВРШЕНОМ ИСТЕКОМ ТРЕЋЕГ ДАНА ОД ДАНА ПРЕДАЈЕ ОБАВЕШТЕЊА ПОШТИ.